

204  
16.09.1992 г.

Конс. 9. № 24/92 г.  
до  
15.09.1992 г.  
Конституционния съд  
на Република България

ИСКАНЕ

от народни представители от 36 обикновено Народно  
събрание на основание чл.150, ал. I, пар. 1 от  
Конституцията на Република България

ОТНОСНО: Установяване противоконституционност на Закона за възстановяване собствеността на недвижими имоти на български граждани от турски произход, направили постъпки за заминаване в Република Турция и други страни за периода май-септември 1989 г.

на основание чл.149, ал. I, т.2 от Конституцията на Република България

Уважаеми господа конституционни съдии,

На 31.VII.1992 г. 36-ото обикновено народно събрание прие посочения по-горе закон, добил популярност сред българската общественост със заглавието "Законът Доган". Този закон бе приет само с гласовете на депутатите от ДПС и СДС. По време на обсъждането срещу него бяха направени сериозни възражения от депутатите на Парламентарния съюз на опозицията, но те не бяха взети предвид.

Законът бе обнародван в Държавен вестник, бр.66/14.VIII.92 г. и влезе в сила на 17.VIII.с.г.

Основните ни възражения срещу този закон са свързани с нарушение на конституционните текстове, гарантиращи правата на българските граждани.

I. С този закон се нарушава чл.6, ал. I и II от Конституцията на Република България.

От заглавието на закона е видно, че той се отнася само за български граждани от турски произход. Известно е, че във връзка с т.н. "възродителен процес" беше извършена смяна на турско-арабските имена на всички български граждани независимо

дали те са българи-мохамедани, цигани или турци, както и на такива със смесен произход.

Ако се приеме, че смяната на имената е основанието за напускане на страната, то в тази категория лица би следвало да се включат всички граждани с променени имена, независимо от етническата принадлежност.

Въвеждането в този закон на привилегии на основание на етническия признак е грубо нарушение на чл.6, ал.2 от Конституцията, в която се казва: "Всички граждани са равни пред закона. Не се допускат никакви ограничения на правата или привилегии, основани на раса, народност, етническа принадлежност....."

Това право на равенство на граждани пред закона не е българско откритие. Република България е поела задължение да прилага този принцип чрез подписването на редица международни конвенции и договори. Например чл.14 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи, ратифицирана тази година от Народното събрание, гласи: "Упражняването на правата и свободите, изложени в тази конвенция следва да бъде осигурено без всякаква дискриминация, основана на пол, раса, цвят на кожата, език, религия, политически и други убеждения, национален или социален произход, принадлежност към национално малцинство, имущество, рождение или друг някакъв признак."

Такъв е смисълът и на чл.7 от Всеобщата декларация за правата на човека и на чл.26 от Международния пакт за гражданските и политическите права, чл.2 от Международния пакт за икономическите, социалните и културни права - всички ратифицирани от Република България.

II. С този закон се нарушава разпоредбата по чл.7 от Конституцията.

Във всички текстове на Закона за действия на държавни органи и длъжностни лица, с които са причинени вреди, имуществено отговарят трети физически лица, които нямат отношение към причините, а не държавата, както предвижда чл.7 от Конституцията. Това е общ принцип на Закона, а в чл.5 се изброяват категориите лица, за които се прилага изключението.

III. Законът противоречи и на разпоредбата на чл.17, ал.1 от Конституцията.

Потърпевшите по закона "Доган" са придобили имотите

си въз основа на съществуващата законова уредба за придобиване на недвижим имот. В една правова държава, съгласно чл.4, ал.1 от Конституцията принципът на чл.17 "Правото на собственост и наследяване се гарантира и защитава от закона" е право и на потърпевшите по този закон.

Законът "Доган" обявява специален ред за възстановяване на прехвърлена по закон собственост извън способите на общото гражданско право. Тук нищожността на актовете (чл.2) и обезсилването на договорите (чл.3) се извършва по силата на самия закон, а не по общия правен ред, от съда, като на двете спорещи страни се осигурят условия за състоятелност в съдебното производство и защита на правата им.

Потърпевшите на Закона "Доган" са лишени от съдебна защита, а лицата, ползващи се от привилегията на този закон, са поставени над законите в страната само въз основа на етническият им признак.

IV. Нарушен е и принципът по чл.24, ал.2 от Конституцията.

Каквито и цели да преследва този закон, те задължително следва да осигуряват "основните права и свободи на българските граждани".

Конституционният съд, се надяваме, че няма да оспори, че освен тези от турски произход български граждани са и гражданите от цигански, български, еврейски, руски, френски и т.н. произход, придобили българско гражданство.

V. Законът нарушава и принципите на чл.35 от Конституцията.

Параграф 5 от Заключителните разпоредби ограничава лицата, имащи права по този закон с "постоянното им местоживее-не". Това определение няма правна дефиниция. Доказването може да става само с декларация, която не може да бъде оспорена.

При положение, че чл.35 от Конституцията гарантира на всеки български гражданин правото на свободно напускане на страната и завръщането в нея, такова ограничение, каквото чл.5 въвежда, свързано с местоживееенето, е недопустимо конституционно нарушение.

VI. Нарушен е чл.56 от Конституцията.

Потърпевшите от Закона "Доган" са лишени от защита, въпреки че са "нарушени или застрашени техни права или законни интереси".

VII. Изброените по-горе конституционни права са основни и неотменими съгласно чл.57, ал.І от Конституцията.

Уважаеми господа конституционни съдии,

Горните нарушения ни дават основание по чл.149, ал.2 от Конституцията на Република България да искаме от Вас да установите противоконституционността на Закона за възстановяване собствеността на недвижими имоти на български граждани от турски произход, направили постъпки за заминаване в Република Турция и други страни за периода май-септември 1989 г. като цяло.

Надяваме се, че политическата конюнктура няма да повлияе на вашата обективност и че като членове на обществото ни осъзнавате голямата опасност от повишаване напрежението в т.нар. "райони със смесено население" в резултат от приложението на този закон.

С две постановления 29 ПМС/90 г. и 170 ПМС/91 г. правата на българските граждани, пострадали по "време на екскурзията", бяха защитени и възстановени. За отделните неуредени случаи могат да се приложат общите норми на гражданското право.

Един закон, който дава привилегии на едни и отнема права на други граждани, не може да бъде част от законодателството на една правова държава, "която се управлява според Конституцията и законите в страната". (чл.4, ал.І от Конституцията)

Представител на депутатите подписали това искане е г-жа Мариана Христова.

15 септември 1992 г.

С уважение:

1. Мариана Сирецова Христова - *Сир*
2. Жанета Лукова Марев - *Лук*
3. Стои Мисирков - *Мис*
4. Георги Н. Косев - *Кос*
5. Любомир Георгов Носев - *Нос*
6. Червенто Крумов - *Кру*
7. Огюстен Керев - *Кер*
8. Младен Младенов - *Млад*
9. Умил Мил. Умил. - *Умил*
10. Звезда Танев Зрунев - *Зру*
11. Савва Мандаров - *Манд*
12. Милка Вилкова - *Вил*
13. Стоян Иванев - *Иван*
14. Савва Давидова - *Давид*
15. Димитр Дончев - *Донч*
16. Димитър Велев - *Вел*
17. Атанас Янакиров - *Янак*
18. Мелеч Вел. Кевров - *Кевр*
19. Тетор Балабанов - *Бала*
20. Симеон В. Симеонов - *Сим*
21. Мел. Ал. Тодоров - *Тод*
22. Ана Георгиева Мисирова - *Мисир*
23. Никола Петров Койчев - *Койч*
24. Емил Стефанов Костичков - *Кост*
25. Красимир Стойков Николов - *Никол*
26. Дончо Дончев - *Донч*
27. Гергел Сидоров Нелев - *Нелев*
28. Васил Димитров Николов - *Никол*
29. Милан Георгиев Нелев - *Нелев*
30. Стефан Милев Стоянов - *Стой*
31. Емил Веселов Филипов - *Фили*
32. Ана Иванова Разибанова - *Рази*

- 33. Иван Н. Михайлов - *И*
- 34. Борис А. Рашков - *Б*
- 35. Вера Николаевна - *В*
- 36. Виктор Мих. Мамонтов - *В*
- 37. Георгий Николов - *Г*
- 38. Елена Игоревна Иванов - *Е*
- 39. Борис Борисов - *Б*
- 40. Борис Борисов - *Б*
- 41. Борис Борисов - *Б*
- 42. Борис Борисов - *Б*
- 43. Борис Борисов - *Б*
- 44. Борис Борисов - *Б*
- 45. Борис Борисов - *Б*
- 46. Борис Борисов - *Б*
- 47. Борис Борисов - *Б*
- 48. Борис Борисов - *Б*
- 49. Борис Борисов - *Б*